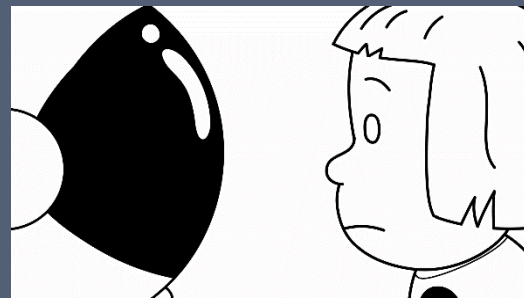

Filmguide fra Gyldendal

Ellens ark

Indledning

Animationsfilmen *Ellens ark* (2021) udgør et fint afsæt for at undersøge og tale om, hvordan mennesker på forskellig vis bearbejder døden og den efterfølgende sorg. Filmguiden her giver indblik i, hvordan du kan skabe dialog i klasserummet om et af livets helt svære emner. Gennem sansebaserede aktiviteter arbejder eleverne med at sætte ord på nogle af de følelser, der normalt kan være svære at tale om. Eleverne skal fordybe sig i forskellige dele af filmen og dens virkemidler – herunder indleve sig i hovedpersonen og derigennem få en større indsigt i, hvordan man fx kan hjælpe og vise forståelse for en ven i sorg.

Målgruppe

4.-6. klasse

Forfattere

Anja Christina Houлинд Simonsen og Janne Terese Jakobsen

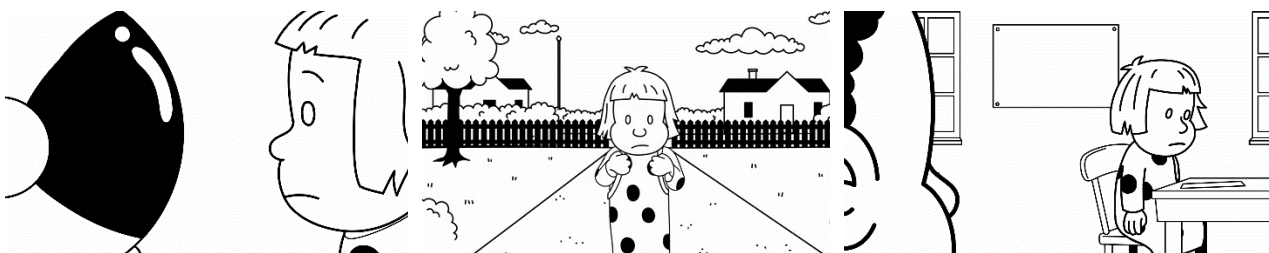
Om filmen

Med ét er ingenting, som det plejer at være, da Ellen finder sin lillebror liggende død i entréen en dag, hun kommer hjem fra skole. Pludselig er alt forandret, da lillebror mangler. Faktisk føles det også som om, at Ellens forældre er forsvundet. Med tusindvis af tanker sværmende rundt i hovedet forsøger Ellen at bearbejde sorgen og samtidig forstå, hvad lillebrors død betyder for hendes familie. Er det overhovedet en familie, når lillebror ikke er der længere?

Animationsfilmen om den lille piges vej gennem sorgen bygger på Rebecca Bach-Lauritsens børnebog *Ellens ark* (2014) og belyser – ligesom bogen – store følelser i 'det lille format' (kortroman og en kort animationsfilm). Filmens enkelthed drager os ind i fortællingen og skaber eftertænkning og medfølelse. Med fokus på *showing* og helt uden dialog skildres Ellens virkelighed på en rolig og fin måde, og vi kan som seere ikke undgå at træde ind i Ellens følelsesliv og tankemylder, hvilket gør filmen utrolig nærværende og rørende. Filmen sætter i særlig grad spot på børns oplevelser af at blive set, hørt og støttet i et sådan forløb, hvor man mister en person, der står en nær. Animationsfilmen *Ellens ark* er et godt afsæt for at udforske, hvordan man kommer gennem nogle af livets hårdeste stød – både i fællesskab og alene.

Filmen kan ses og undersøges uafhængigt af det boglige forlæg, men der er også nogle fine muligheder danskfagligt og didaktisk ved at se og undersøge filmen i umiddelbar forlængelse af arbejdet med børnebogen.

Før vi ser filmen

Aktivitet: Hvad er en kortfilm? Hvad er virkemidler?

For at give eleverne en forståelse af, hvad en kortfilm er, kan du med fordel lave et lille oplæg om de forskellige filmiske virkemidler, som giver mening at have i baghovedet, når man ser og arbejder med film. Du kan fx lave en lille introduktionsvideo:

1. **Lav en PowerPoint** med slides om billedbeskæring, perspektiv, farver, lys og lyd. Skriv stikord og korte, overskuelige sætninger om de forskellige virkemidler, og indsæt stillbilleder fra filmen som eksempler.
2. **Optag din præsentation** ved hjælp af et skærmoptagerprogram (fx Screencastify), hvor du fortæller og forklarer til hvert slide.

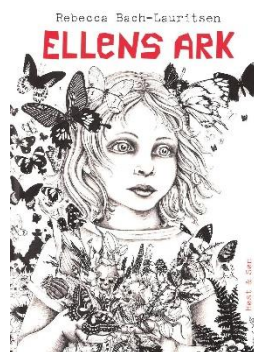
Du kan også vælge at præsentere din PowerPoint for eleverne og vise filmklip og stillbilleder, hvor de forskellige virkemidler anvendes.

Aktivitet: Litteraturkuffert (hvis I ikke har læst romanen)

Denne aktivitet skal vække elevernes nysgerrighed, skabe forventninger og sætte gang i deres forforståelse. Find en lille kuffert, kurv eller kasse, og fyld den med ting, der har relation til filmens historie.

Du kan fx lægge disse ting i kufferten: Et kors, en Bibel, en lille pose med jord, en kontaktbog, en vante og en lille dør (fx fra LEGO). Hvis der er nogle af tingene, du ikke har mulighed for at få fat i, kan du i stedet lave dem som små illustrationer og billeder.

Tag kufferten med i klassen, og fortæl eleverne, at I nu skal til at arbejde med en animationsfilm, og at indholdet i kufferten fortæller noget om, hvad den drejer sig om. Præsenter derefter kuffertens indhold, og lad eleverne tænke over, hvad hver enkelt ting kan betyde, og hvordan tingene tilsammen fortæller noget om handlingen. *Hvad tror I, filmen handler om?*

Mens vi ser filmen

Aktivitet: Stemningsstjerner

Fortæl eleverne, at I nu skal til at se animationsfilmen.

Uddel stjerner i guldkarton til eleverne, og bed dem om at skrive fem tillægsord, som beskriver stemningen i filmen. De kan skrive deres tillægsord, mens og efter de har set filmen – og det giver god mening, hvis de får tid til at vende deres ideer med en sidemakker.

Klip fx en rumraket, en trappe eller andet ud i karton, og hæng den op på tavlen/væggen.

Lad derefter eleverne hænge deres stjerner med tillægsord op ved rumraketten.

Bed eleverne om at forklare, hvorfor de har skrevet netop disse ord.

Hvilke ord er nævnt flest gange? Hvorfor er det mon disse ord, som flest har valgt?

Efter vi har set filmen

Aktivitet: Vores første oplevelse

Eleverne skal tale om deres umiddelbare oplevelse og tanker om animationsfilmen.

Inddel klassen i grupper med 4 eleverne, og giv dem en bunke med spørgsmål, som kan sætte gang i deres fælles dialog om filmen.

På skift trækker et gruppemedlem et spørgsmål, læser det højt og fortæller om sine overvejelser. De andre i gruppen bidrager med deres tanker, og dernæst trækkes et nyt spørgsmål.

Spørgsmålene printes og klippes ud – arket findes i bilaget bagerst i guiden.

Aktiviteten er inspireret af "Oplevelse af tekstens verden" fra *Grib litteraturen!* (Gyldendal 2020).

Aktivitet: Sæt ord på

Eleverne vil hurtigt opdage, at der hverken er monolog eller dialog i animationsfilmen. I stil med bogen er der overladt meget til betragteren, som selv må udfylde de tomme pladser. Inferenslæsningen handler her i vid udstrækning om at leve sig ind i Ellens karakter. Denne aktivitet har netop til formål at støtte eleverne i denne inferensdannelse, idet de skal forsøge at skifte perspektiv og digte de dialoger og tankestrømme, hovedpersonen er en del af. Giv fx dette oplæg til eleverne:

I filmen er der mange ting, der ikke bliver fortalt, men som vi selv skal komme frem til ved at bruge vores viden om det, der vises. Vi får altså ikke at vide, hvad Ellen og Ellens forældre tænker, eller hvad de siger til hinanden.

Jeres opgave er nu at digte en samtale eller en tankestrøm, som passer til én af scenerne i filmen.

Hvad siger de til hinanden i situationen?

Hvad tænker Ellen?

Hvordan er stemningen?

Du kan lade eleverne løse opgaven i makkerpar/små grupper, og du kan fx tildele dem følgende scener:

1. Leger med lillebror (0.15-1.07)
2. Morgenbord (1.07-1.56)
3. Skolen (1.58-2.20)
4. Ellen kommer hjem fra skole (2.20-3.15)
5. Morgenmad – tiden efter lillebrors død (3.20-4.00)
6. Kirkegård (4.00-4.25)
7. Oprydning på værelset + Flyver i rummet (4.25-5.25)
8. Tegning uden streg + Ned ad trappen (5.25-5.55)
9. Skolen + Kommer hjem (5.55-6.50)
10. Skal sove/drømmer/mareridt kan ikke se lillebror (6.50-7.53)
11. Tegner kruseduller + Kaster ting ned ad trappen (7.54-8.48)
12. Skole + Åbner døren selv (8.48-9.30)
13. Svæver og ser lillebror (9.30-10.52)
14. Græder og løber hen til faren (10.52-11.17)
15. Henter ting i kælderens + Sidder ved bordet med mor og far (11.17-slut)

Afhængigt af antallet af elever kan du slå scenerne sammen eller fravælge nogle af dem. Det er en god ide, hvis du indleder aktiviteten med en modellering, hvor du selv laver dialog og tankestrømme til den første scene, så eleverne får et eksempel på, hvordan de kan udføre opgaven.

Eleverne skriver dialogen/tankestrømmen ned og øver sig i at læse den højt. Når alle er færdige, kan I gense filmen og stoppe ved de 'tildelte scener', og eleverne læser deres dialog/tanker højt. *Hvorfor valgte I lige netop de ord og sætninger i jeres samtaler/tankestrømme? Hvilke scener gjorde størst indtryk på jer? Hvilken effekt har det nu, hvor I har lavet tanker og dialoger til scenerne?*

Aktivitet: Filmiske virkemidler

Eleverne kan fordybe sig i kortfilmens virkemidler og betydning for temaet i fortællingen. Tal evt. om de filmiske virkemidler igen, inden aktiviteten sættes i gang. Inddel klassen i makkerpar, og giv dem hver deres scene. Du kan bruge scenerne fra forrige aktivitet. Lad til sidst eleverne fremlægge deres analyser i klassen. Giv klassen arbejdsopgørelserne her, der også findes bagerst i guiden.

1. Personer

Hvilke personer er med i scenen?

Hvis der er flere personer: Hvordan har de det med hinanden? Hvordan er de over for hinanden?

2. Lyd

Hvilke lyde og underlægningsmusik bliver brugt?

Hvordan er stemningen i musikken i forhold til det, der sker i scenen?

3. Perspektiv

Bliver der brugt frøperspektiv, normalperspektiv eller fugleperspektiv?

Hvorfor bruges dette perspektiv mon i denne scene? Hvilken effekt har det?

4. Billedbeskæring

Hvilke billedbeskæringer bliver der primært brugt? Supertotal, halvtotal, total, halv nær, nær, close-up? Hvorfor bruges denne beskæring i scenen?

Aktivitet: Visuelle fortolkninger

Eleverne er nu der, hvor de kan samle deres indtryk fra filmen.

Begynd med i fællesskab at tale om, hvilke scener der gjorde størst indtryk på eleverne. Lad dem derefter i makkerpar visualisere deres fortolkning af filmen kreativt, således at filmens fortælling, tema og stemning kommer til udtryk i skotøjsæsker eller små papkasser. Bed eleverne om at genskabe en bestemt scene eller filmen som helhed. De kan fx inddrage: Forgrund, mellemgrund, baggrund, personer og deres karaktertræk, bestemte steder, farver, citater fra bogen eller uddrag fra tænkte dialoger mellem personerne.

Medbring forskellige materialer: Karton, silkepapir, dekoreret papir, lim, saks, garn, tuscher og farveblyanter, maling osv. Du kan læse mere om aktiviteten "Visuelle fortolkninger" og se eksempler i *Grib litteraturen!* (Gyldendal 2020).

Aktivitet: Gi' et stjerne-råd (hvis man kun ser filmen og ikke læser bogen)

Eleverne skal nu bruge deres viden fra arbejdet med filmen til at give gode råd til andre mennesker, der er i samme sorgfulde situation som Ellen. De skal således gøre deres tanker til handling og dermed inddrage filmens verden i deres egen verden. Begynd med at tale med eleverne om stjerners symbolik i forbindelse med døden. Brug spørgsmålene her til at hjælpe eleverne på vej i samtalen:

- Hvad kunne Ellen have haft brug for i sin bearbejdelse af sorgen?
- Hvordan kan man hjælpe en som Ellen, der er i sorg?
- Hvad kunne man sige, hvis man er en nær ven til en som Ellen?
- Hvordan kan man hjælpe en nær ven med at acceptere sorgen og leve med den?

Lad eleverne skrive deres råd på små stjerner eller stjerneskud.

I kan fx bruge guldpapir og glimmer til stjernerne samt silkepapir som stjernens hale.

Hæng stjerneskuddene op i klassen – fx i vinduerne eller på en troldegren.

Ressourcer på portalen

I forbindelse med elevernes undersøgelse af animationsfilmen *Ellens ark*, kan de også sættes til at digte videre på historien ved at lave en kort animationsfilm, der fokuserer på fx en scene i Ellens liv efter sorgperioden i *Ellens ark*. På dansk3-6.gyldendal.dk findes redskabet **Filmlab**, der er udviklet af Nana Torp og Sidse Carstens og støttet af Det Danske Filminstitut. Her bliver eleverne via små præsentationsfilm indført i filmprocessens faser. Her får de tips og tricks, og de finder også gode råd omkring udstyr, programmer og apps.

Har I tid og mulighed for at arbejde videre med animationsfilm, er det også oplagt at inddrage dele fra portalens færdige undervisningsforløb *Animationsfilm*, hvor tre korte og undervisningsegne animationsfilm sættes ind i en danskfaglig og didaktisk ramme: *Børnenes verden*, *Skyggedyret*, *Flammen og vattotten*.

Bilag: Vores første oplevelse

Jeg kunne godt lide ...	Hovedpersonen var ...	Det bedste var ...	Jeg kunne ikke lide ...
Jeg kom til at tænke på ...	Personerne er ...	Filmen var ...	Det var trist, at ...
Hvis jeg var hovedpersonen, ville jeg ...	Jeg forstår ikke ...	Hvad nu hvis ...	Jeg vil godt vide ...
Jeg synes, at Ellen skulle ...	Jeg synes, at Ellens forældre ...	Hvad ville du have gjort, hvis du var hovedpersonen ...	Hvad gjorde det ved filmen, at der ikke var tale med?

Printes evt. på A3.

Hvad berørte dig mest i filmen?	Hvad kunne du bedst lide?	Hvem fortæller historien? Og hvor ses det i filmen?	Hvad vil du gerne spørge hovedpersonen om?
Hvad synes du om filmen?	Hvad skete der i starten?	Hvad undrede du dig over?	Hvad kommer du til at tænke på nu?
Hvordan er stemningen? (fx sjov, trist, uhyggelig eller spændende)	Minder filmen dig om noget?	Var der noget i filmen, du ikke forstod?	Hvilke personer var med i filmen?
Hvordan var hovedpersonerne?	Hvordan passer titlen til filmen?	Hvordan er slutningen?	Hvordan var musikken i filmen?

Printes evt. på A3.

Bilag: Filmiske virkemidler

1. Personer

Hvilke personer er med i scenen?

Hvis der er flere personer: Hvordan har de det med hinanden? Hvordan er de over for hinanden?

2. Lyd

Hvilke lyde og underlægningsmusik bliver brugt?

Hvordan er stemningen i musikken i forhold til det, der sker i scenen?

3. Perspektiv

Bliver der brugt frøperspektiv, normalperspektiv eller fugleperspektiv?

Hvorfor bruges dette perspektiv mon i denne scene? Hvilken effekt har det?

4. Billedbeskæring

Hvilke billedbeskæringer bliver der primært brugt? Supertotal, halvtotal, total, halvnær, nær, close-up? Hvorfor bruges denne beskæring i scenen?

